

ressò mont-roigenc

BAUDILI RIBOT NOLLA: UN MONT-ROIGENC MESTRE D'OBRES I DIRECTOR DE CAMINS VEINALS DE LA COMARCA
71/2026

Martí Rom
www.martirom.cat

01-04-2026

Baudili Ribot Nolla va néixer a Mont-roig cap al 1825.

El 1856 obté el títol de mestre d'obres. Entre 1860 i 1868 fou director dels camins veïnals de la comarca. El 1860 fa estudis de camins del voltant de Faslset, de Montblanch i de l'entorn de Reus.

El 1862 s'aprova el projecte de camí veïnal de Porrera. El 1869 la Diputació de Tarragona el nomena director en cap dels camins veïnals.

El 1871 participa en el projecte de cementiri de Poboleda. El mateix any dirigeix les obres de construcció de l'escola pública de Cabra del Camp. El 1887 el seu fill Lluís mor a La Havana. El 1890 va a viure a Cornudella per fer els estudis d'una carretera d'aquesta població a La Morera de Montsant¹.

Fins a inicis del segle XIX, els camins eren projectes locals de cada indret o territori. En endavant seran coordinats per la Diputació.

El mont-roigenc Baudili Ribot Nolla va dedicar una part important de la seva vida professional a fer projectes de camins. En un text del 2016 escrivia: "Els camins cada cop prenen més importància, a mitjans del segle XIX el moviment de persones i mercaderies augmenta. Ho constata la proliferació de llibres on s'esmenten camins i itineraris per anar d'un indret a un altre. Del 1860 és el Croquis de los caminos vecinales comprendidos en el partido de Reus y parte del de Falset, cuya recomposición y nueva construcción es necesaria. Reus 30 de mayo de 1860 de Baudili Ribot. De Mont-roig hi ha assenyalats els principals camins que l'unien amb els pobles del voltant. Com el camí de Cambrils i el que va a Montbrió, Riudoms i Reus. D'altres, estan a mig o per construir: el de Pradip, que ara ja discorre més o menys en línia recta, un cop passat el Riu de Llastres, sembla que estigui per construir; aquest deu

---

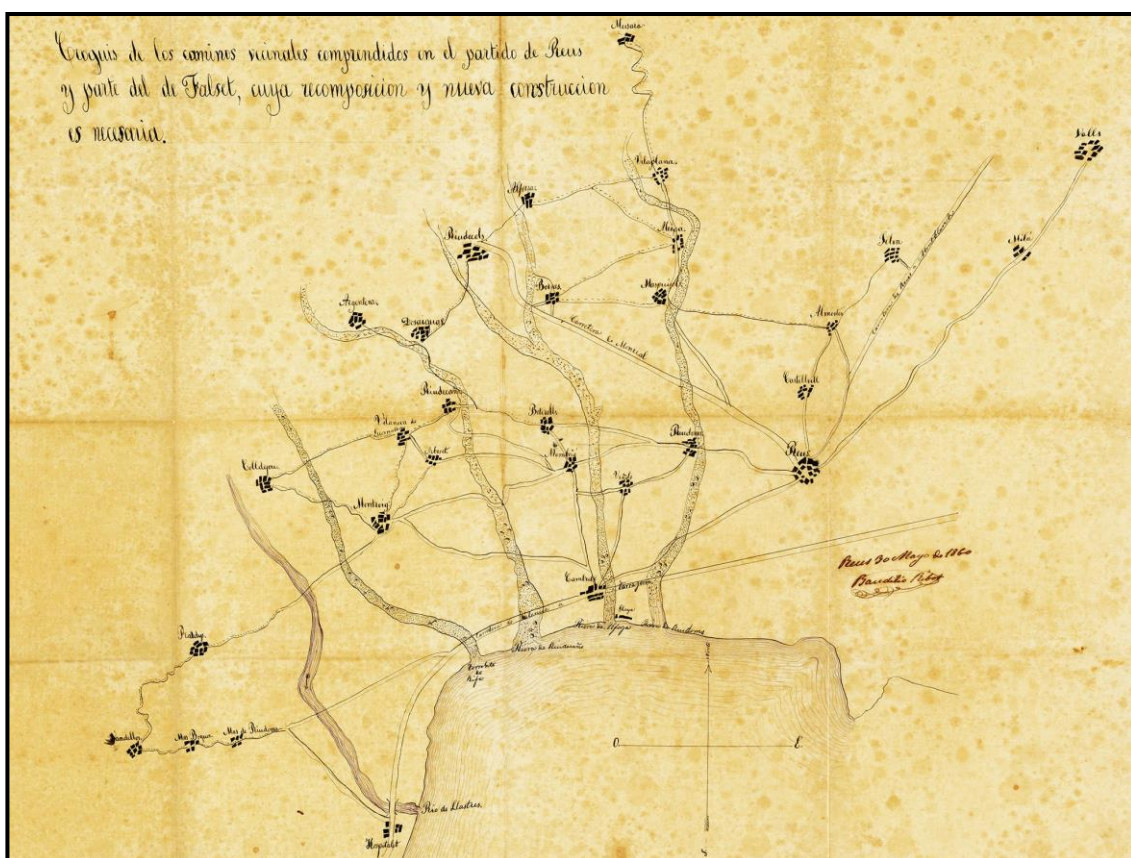
¹ He trobat informació d'aquest personatge a:
<https://tarragonavintage.wordpress.com/2020/04/08/audilio-ribot-nolla-mont-roig-sobre-1825-1900-en-cambrils/>

correspondre a l'actual carretera T-310. També el que va directe a Colldejou; el de Vilanova o el de l'Arbocet. També està per fer un de Vilanova a Colldejou..."².

Fou l'autor del projecte del cementiri de Valls, que substituïa el vell de 1818. La seva construcció la va fer el mestre d'obres Pau Forés Vallvé. S'iniciaria el 1861 i s'acabaria el 1863. Té una façana neoclàssica amb un frontó amb columnes i una bonica cúpula.

També, com a mestre d'obres, va fer el projecte d'ampliació del Mas de Barberà (1885) que era la noble família tarragonina dels Yxart . Aquesta finca va ser requisada, el 1936, per la Generalitat per fer-hi l'aeròdrom militar de l'Exèrcit de la República. És l'actual aeroport.

Croquis de los caminos vecinales comprendidos en el partido de Reus y parte del de Falset, cuya recomposición y nueva construcción es necesaria. Reus 30 de mayo de 1860

Baudili Ribot Nolla, a més, deuria tenir una relació important amb Francesc de Paula Yxart Vives i la seva esposa Joana de Moragas Tavern. El "Diario de Tarragona", del

² Vegeu la citació de Baudili Ribot Nolla en el text "Mont-roig: Geografies, camins i viatgers" del llibre "Mont-roig: Esberles d'un mosaic esbocinat" de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 461.

28 de maig de 1895, l'esmenta com una de les persones rellevants que va assistir a l'enterrament del fill d'aquells, Josep Yxart de Moragas.

Qui eren els Yxart? I els Moragas?

Els Yxart eren una família de rics propietaris rurals que vivien entre Altafulla i Tarragona i estiuejaven al Mas de Barberà. Aquell fill que mor relativament jove, als quaranta-tres anys. Josep Yxart de Moragas (1852-1895), fou un rellevant crític literari. Era cosí germà de l'escriptor Narcís Oller i de Moragas (1846-1930)³; autor, entre d'altres, de la famosa novel·la “La febre d'or” (1890-1893).

Els Moragas eren una important família de Valls que es dedicaven, principalment, al negoci de la indústria del cotó i les indianes. Són una típica família burgesa catalana del segle XIX.

Anant un xic enrere, trobem Josep Moragas Lleonart (1768-1822) que es casà amb Rosa Dot i Prats (1769-1841). Varen tenir sis fills: Fidel, Maria Rosa, Maria Neus⁴, Josepa, Narcisa i Narcís. El primer, Fidel de Moragas Dot es va casar amb Teresa Tavern Núñez Pastor i van tenir vuit fills: Josep, Rosa, Rafael, Teresa, Joana, Fidel, Vicenta i Maria⁵.

Un d'aquests fills és Joana de Moragas Tavern que vèiem que estava casada amb Francesc de Paula Yxart Vives. I dèiem que deuriem ser amics del mont-roigenc Baudili Ribot Nolla.

Continuant aquest relat de famílies poden esmentar a Fidel de Moragas Rodés (1860-1951) que era fill de Josep de Moragas Tavern (1824-1867) i Júlia Rodés Larosa (1829-1920). El primer es va casar amb Pilar de Balle Rubinat i van tenir a Maria de Moragas i de Balle.

Aquesta Maria de Moragas i de Balle⁶ era la propietària, els anys seixanta, del mont-roigenc “Mas d'en Poca”. Joan Miró va pintar aquest mas el 1914.

“Em deia Robert Roigé Huguet, de ca l'Espardenyer, aleshores el masover del Mas d'en Poca, que una vegada... va venir la propietària, Maria de Moragas i de Balle... i li va demanar que anés al Mas Miró a preguntar si podia conèixer Joan Miró. Hi va anar i la senyora Pilar va respondre amb la màxima cortesia: Que vingui, que vingui. La vida quotidiana a les Pobles no presentava gaires esdeveniments rellevants...”⁷.

“Roda el món i torna a...” Mont-roig. Cal deixar-se endur per alguns camins celestes.

---

³ Era fill de Josep Oller Yxart i Rosa de Moragas Tavern.

⁴ Aquesta Maria Neus de Moragas Dot es va casar amb Josep Figueres i van tenir a Estanislau Figueres i Moragas (1819-1882). Aquest fou el primer President de la Primera República (12 febrer 1873 – 11 juny 1873).

⁵ Hi ha un llibre dedicat a aquesta nissaga: “Els Moragas. Història íntima d'una família de notables (1750-1868)”, d'Enric Olivé Serret (Diputació de Tarragona, 1998).

⁶ Maria de Moragas i de Balle (1886-1979) es va casar amb Francesc Dasca Boada (?-1938) i van tenir quatre fills: Albert, Francesc, Fidel i Joan.

⁷ “Joan Miró i Mont-roig: el xiscler de l'oreneta (1930-1983)” de Martí Rom (Arola Editors, 2018), pàg. 183.

També he trobat a qui sembla ser un germà de Baudili Ribot Nolla. És Francesc Ribot Nolla, nascut a Cambrils, l'any 1841.

En el web del “Grup d’Estudis d’Història de la Cartografia” s’hi diu que era agrimensor, arquitecte i mestre d’obres. “Matriculat a l’Acadèmia de Belles Arts de Barcelona en la dècada de 1860. L’agost de 1864 obté el títol d’agrimensor... i el setembre de mestre d’obres per l’Escola de Belles Arts de Barcelona... També tenia el títol d’arquitecte. Actiu a Valls entre 1871 i 1881... L’any 1874 apareix com a taxador d’Hacienda de Bienes Nacionales... És possible que sigui l’autor del Plano geométrico del término de Valls, signat com a Francisco de Paula Ribot... Hi ha notícies que el 1868 fa fer un plànol de la Riba (no localitzat). Realitza l’estadística territorial, plànol i amillament de Roda de Berà l’any 1874 (fa la valoració de les finques urbanes de Roda de Berà, a més d’un projecte de conducció d’aigües pel mateix municipi).”

Aquest fa el plànol de Valls i el seu (possible) germà Baudili, el 1861, havia fet el projecte del cementiri de Valls.

El cambrilenc Francesc Ribot Nolla fou l’autor, el 1880, de l’actual “Col·legi Cardenal Vidal i Barraquer” de Cambrils.

En el cens electoral de Cambrils del 1894 he trobat dos “Ribot”. Josep Ribot Cabré, de setanta-vuit anys (deuria néixer el 1816), paleta, que viu al carrer de l’Hospital núm. 26, i al que deuria ser el seu fill, Josep Ribot Rovira, de quaranta-sis anys (deuria néixer el 1848), també paleta, i que viu al mateix lloc. És curiós que ambdós siguin paletes i que els “Ribot Nolla” (Baudili i Francesc) siguin mestres d’obres. Aquest paleta Josep Ribot Cabré, nascut el 1816, podria ser cosí germà dels altres dos Baudili i Francesc, nascuts el 1825 i 1841.

També es curiós que sigui un Josep Ribot, veí de Barcelona, qui el 10 d’agost de 1894 comprés la Torre del Port de Cambrils. Fins aleshores era un bé de l’Estat. Després de la Guerra Civil la va adquirir l’advocat militar Francesc Figuerola. El 1992 passà a l’Ajuntament.

Algunes vegades l’atzar et fa trobar amb un personatge (mont-rogenic) oblidat, perdut en la boirina d’un llunyà pas del temps. Cercant i cercant sols aconseguixes unes breus pinzellades de la seva vida. Penso que cal publicar-les. Potser, més endavant, jo mateix o algun altre cronista, d’aquesta realitat que són els fets quotidians o singulars d’un poble, pugui completar la seva biografia amb més detall i abundor.